



ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ազգային, Քաղաքական, Բանասիրական եւ Զուարճալիք

Ժող Տարի, Թիւ 52

ԾԱՌԱՅ

4 Յուլիս, 1898

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդացիներն է **Տարեկան**՝ Պոլսոյ համար 40, Գաւառներու համար 50 դրամ: **Վեցամսեայ** Պոլսոյ համար 25, Գաւառաց համար 30 դրամ: **Հասը 30 փարայ**: Բաժանորդագրութիւնը թիւի վրայ է, տարեկան բաժանորդները պիտի ստանան **52** եւ վեցամսեայները **26** թիւ Ծաղիկի:

Հանգուստնի տներու վերաբերեալ յօդուածներ եւ քղաքացութիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուի:

ՀԱՍՑԷ. — Ծաղիկի վերաբերեալ ամէն ինչ պէ՛տք է ուղղել Պաշտօնական Գրաստանը, եւ Պոլիս, Սուրբան Համան, թիւ 14:

ԾԱՂԻԿԻ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ — Բ. ՏԱՐԻ

Ասկէ հինգ ամիս առաջ, յաւանական նոր տարիին սկիզբը, չափուած ձեւուած խել մը շնորհակալութիւններու տեղատարափներ եկան ձեռքէ նստելու Մաղիկի Թերթիկները: — Թո՛ղ անանկ ըլլայ, բայց այն ատեն Մաղիկ ուսերը Թոթուելով: «Մաղիկ Նոր Տարիին չի հաւատար» պատասխանեցին յոռետեսները: — Թող անանկ ըլլայ կրկնեց Մաղիկ իր գործին նայելով: Հիմայ խօսելու կարգը Մաղիկինն է, խօսք կուտան անշուշտ մեր շատախօս զրացիները:

Դերապատիւ, գերաշնորհ, արժանաշնորհ, բարեշնորհ Հարք Պատուականք, ազնուաշուք, մեծապատիւ, Պարոն Հանդիսականք եւ Ազնուափայլ, համատարափայլ եւ պարտնուհի Տիկնա՛յք եւ Օրիորդք փափկասունք:

Չափազեաները պաղ զաւակ, պաղ զաւակ Թող իրարու զրուս պատուեն. եղունգներինի իրարու քրտեցէք: Արե՛ւը երկրին շուրջը, Թէ երկի՛րը արեւուն շուրջը կը դառնայ, խնդիր չէ. խնդիրք սա է որ ամէն մարդ իր բաղդին շուրջը կը դառնայ: 365 օրուան 6 ժամու, եւ կամ 5 ժամու եւ սա չափ փայրկեանի ու երկվայրկեանի ժամանակամիջոցի մը շրջանը տօնելու համար, Յուլիոս Կեսար Յունվար

1 ը կը նախընտրէ, Դրիգորիոս Ս. Պապը Դեկտ. 20 ը՝ մեր Տօմարը Քաղցի 24 ը՝ Յայտ Աւուրքը Արեգի 6 ը՝ եւ ուրիշներ Մարտ 9 ը կամ 21 ը: Անոնց համար այդ օրերը նոր տարի են: Ծաղիկ հաշուական նոր զրուծիւն մը հնարած է զոր Պատկ. Փողովիդ բարձր հաւանութեանը կ'ենթարկէ, այսինքն Թէ՛ ամէն մարդու հաւան իր ծնած օրն է նոր տարին հետեւաբար եւ ռեզօն ուսիւնի օրէնքով, Ծաղիկի համար Նոր Տարին է 1898 Յուլիս 4, իր ծննդեան տարեդարձը եւ ծաղիկներու Վարդապետին նախատօնակը:

Շնորհաւորութիւնները (ոչ սնանեց) սիրով կ'ընդունի եւ այս առթիւ խղճի պարտք մը կ'զգայ հետեւեալ մեղայագրով ի լուր աշխարհի պարզել իր անկեղծ խոստովանութիւնը:

«Ես Մաղիկս, Իւսաստ ծառայ ծառայիցն Աստուծոյ, բարձակից արեգական եւ աստուածոց, յայտ առնեմ ամենեցուն որ բնակեալ էք ի խորշս մայրաքաղաքիս եւ ի արիւնս գաւառաց, ճրի ընթերցող Մովսէսացիք եւ Հրէայք շահագործողք որք տաւն իշարայի յարդարէք զհաշիւ ընդ ցրուիչին եւ զՄաղիկին զրպանէք. «Մաղիկի տար քիչ մը կարդալ տէ՛ կուտաւ» ասող մարտաւորք, եւ ի տանէ ի տուն, դռնէ ի դուռ զայն շրջեցնող փարիսեցիք, վարձակալք եւ վարձո՛ղք եւ զուք ամենեւին մօնչեհներ, որ անկուսիճն զՄաղիկին ընթերցեալ էք եւ ընթեռնուք առանց զրամեղինն — դա՛նկ մի վճարելոյ:

«Լուարուք, մեղուցեալ եմ, մեղա՛յ Աստուծոյ,

զի բարկացուցի զձեզ այլ ոչ լիովին, կծեցի զձեզ, այլ ոչ որպէս արժան էր, յանդիմանեցի զձեզ այլ չափով խիբ, մեղա՛յ, մեղա՛յ, ապահով լերուք զի յառաջիկայ տարեշրջանիս տեսանելոց էք զգործս իմ բարիս լրիւ իւրով: — առնելիքնիդ քող ըշշայ:»

« Եւ դառնամք ի յոյս Աստուածգիտութեան:»

Իսկ դուք Ազնիւ բաժանորդք եւ հարազատ ընծերցո՛ւրք Ծաղիկի:

Ծաղիկ իր նոր շրջանը բոլորելուն առթիւ ձեր արտայայտած անկեղծ շնորհաւորութեանց համար իր խորին շնորհակալութիւնները յայտնելով, ուրախութեամբ կը յայտարարէ ձեզ թէ, Ծաղիկը միշտ եւ հանապազ կանոնաւոր ուղղութեան մը մէջ պահելու համար ամէն միջոցներ ձեռք առնուած են: ՆՈՐ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ եւ նոր կարգադրութիւններ:

Ծաղիկին սկզբունքն է ըստ առաջնոյն եւ պիտի ըլլայ միշտ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ, ՊԱՐՏԱՃԱՆԱԶՈՒԹԻՒՆ եւ ՅԱՐԱՏԵՒՈՒԹԻՒՆ:

Օգտակարը գոռարճաշիփն հետ միացնել եւ երգիծաբանութեան սուր խայթոցովը հարուածել ամէն ինչ որ ստուծին, ձեւակերպութիւն եւ խարդախութիւն կը հոտի: Ծաղիկ դիմակ չունի եւ դիմակաւորները չի սիրեր, բնական է որ անոնք ալ զինքը չեն սիրած եւ չպիտի սիրեն:

Ծաղիկի համար զինքը սիրողները բաւական են եւ անոնք բազմաթիւ են, որոց քաջալերութիւններովը զօրացած այսօր իր նոր տարիքիս առաջին օրը, իր առաջին քայլերը կ'առնէ ճակատը բաց, ուրախ եւ ժպտուն:

Աստուած բարի ճամբայ տայ, այնպէս չէ՞ ազնիւ ընծերցողներ:

ՎԱՐԺԱՊԵՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Գարունն անցաւ, ամառն եկաւ, ձմեռուկին հոտերը գալ սկսան, եւ խաղողին եղնիւն մտաւ մը մնաց, հարուստները կ'զգի կամ Պէտլեքաէրէ քաջուեցան, ձեռքը բերանը հասնողը միւս գիւղերը գացին, Խաւափները Պոյաճը գիւղէն անցին չանցան, Խաւափ կարծեցեալներն ալ իրենց անգրէն չերերտու համար մէկ մէկ պատճառ դրան, հալլին խսիր մը փռեցին նստան, իսկ բան մը չեղողներն ալ, այսինքն առօրեայ լաղղին բերմանց կապուողներն ալ « Բենք ի՞նչ ընենք » ըսելով շուարած մընացին եւ դիտցած եղիք որ այս վերջին դասակարգին հիմա ամենէն չատն է: Տիկնանց ջղային գրգռութիւնը

մէկէն ի մէկ երեւան եկաւ, կեռասին ետեւէն բալը ելաւ, այրերն ըսես շուարած մնացին, զխարկին ստակը մի՞ ճարեն բժիշկի վիզիթա մի՞ վճարեն, գիւղը տուն վարձեն թէ գեղադործին առնելիքը տան: Բայց եկո՛ւ տես որ միմակ գլխարկին փոխարժէքովը բոլոր այս հաշիւները փակուեցան եւ ոչ մէկուն հարկ մնաց, բայց զխարկին ետեւէն կաշիէ ձերմակ սկարքիքը կայ, քանի որ դեղինը դեռ նոր էր, սակայն մօտան անցեր էր, սկարքինէն ետքը գիւղին մարմրութեան սկսան եւ անոնց յաջորդեցին պտոյտին ծանր անակնկալները, երբ միտքը կը դնես կնիկը, զաւակներդ առնես 5-6 դրուշով սանկ քէֆիկ մ'ընել, ահա քանի մը հագի կուգան, կնիկը կը հրաւիրէ, հրաւէր ընդունածնուն պէս զխուռ վրայ կը նստին եւ քեզի քանի մը մէծիտիցէն կը հանեն: Եւ դեռ այս հնչուքին վրայ եղած ատեն, ահա՛ տոցոց զլիւս ցաւն սկսաւ ու քար գայթակղութեան մ'ալ այդ եղաւ:

— Ասօր սա աղաքը չուկայ տա՛ր:

— Չեմ տանիր, գործ պիտի տեսնանք չէ՞նէ անոնք մտիկ պիտի ընենք:

— Թո՛ղ սա օր ալ տունը կենան:

— Չեմ ուզեր, ալ խելք չեն ձգեր կոր վրաս:

Տե՛ս թէ կուլը ուրկէց կ'ենէ:

Այս աղաքը պարտկելու հոգին հետ մէկտեղ մեր Ուսումն, Խորհուրդը, Թաղականները, Հոգաբարձուները, Տեսուչները, Տնօրէնները եւն. ամէնքն ալ ուսումնական եւ վարժապետական խնդիրներով զբաղիլ կըսկսին, զանոնք վեր ի վայր կը յուզեն, գեղեցիկ գաղաքային կ'արտայայտեն, օրինակելի վիճաբանութիւններ կ'ընեն, տիպար ծրագիրներ կը յօրինեն, մեր բերին ջուրերը կը վազցնեն եւ անկէց ալ արդիւնք մը չհանելով մէջտեղ, մեղք ջուրին կ'ընեն: Եւ տոցը ձայնը քանի կը լսեմ, վախով մը կը համակուիմ թէ՞ արդեօք այս տարի ալ արձակուրդի եղանակն անցեալ տարիներուն յար եւ նմանը պիտի ըլլայ: Որովհետեւ այդչափ պոռալ, կանչելէ, գրել, աւրելէ վերջը երբ արձակուրդի պայմանաժամը լրանայ բոլոր մեր կրթական գործն իր նախկին վիճակին կը վերադառնայ, ձայն բարբառոյ անապատի ընելով, կ'երեւայ որ այդ անձինք արձակուրդի պարագայ ժամերուն համար զբաղում կը փնտենեն եւ քիչ մ'ատեն անով ժամանակ կ'անցնեն: Բայց մաղթենք որ մեր վախը պարագն ելլայ եւ այս տարի մեր կրթական վարիչք լաւ գործեր տեսնեն ո՛չ սակայն թուղթի վրայ: Նախ սա ուսուցչական վկայականներու գործը կարգադրին կամ գոյնը որոշեն եւ մեր շուարած Տնօրէններուն շնորհքով ուսուցիչներ ցոյց տան: Կրթական տեսուչներուն գործն ի՞նչ եղաւ, ձայններին, ձուներին չկայ, ան մօտան ալ անցաւ: Վերջապէս մաղթենք որ այս տարի արդիւնաւոր արձակուրդ մ'ունենանք, քանի որ անպատճառ արձակուրդի ատեն զբաղում պէտք է, գոնէ արդիւնաւոր զբաղում մ'ըլլայ:

ՆՈՐԵԼՈՒԿ ՀԵՔԵԱԹ

Արիստոզոմ աղան — Աստուած ողորմի հոգուն — , կը ճանչնայի՞ք, չեմ գիտեր, փէք պապա, բարի մարդ էր, սակայն մէկ յանցանք մը ունէր որ ստակ չունէր եւ մինչ չեւ վերջն ալ չունեցաւ, թէպէտ հարուստ զաւակաց տէր եղաւ :

Օր մը՝ Արիստոզոմ աղան տեսնելով որ իր գրպանները երկարատեւ երաշտութենէ կը տառապին եւ հունձք չտալ կը խոստանան, ելաւ իր մէկ բարեկամին Մարկոս աղային գնաց, այդ անտանելի վիճակին դարման մը խնդրելու համար եւ որովհետեւ ինքն ալ խաթըրը մարդ էր, Մարկոս աղան ալ հանեց իրեն 50 օսկի փոխ տուաւ մուրհակի մը փոխարէն :

Սակայն Մարկոս աղային դժբաղդութենէն Արիստոզոմ աղան ալ ճիշդ մուրհակին վճարուելու օրը՝ փոխանակ Մարկոս աղային ստակ տալու, հոգին տուաւ Աստուծոյ :

Մարկոս աղան ալ այդ օրը փոխանակ դրամ գանձելու, պարտաւորեցաւ գրպանէն ալ 5 լուրուշ կառքի ստակ տալ եւ յուզարկաւորութեան երթալով, հոն՝ հէօնկիւր, հէօնկիւր լալ : Վերջապէս յուզարկաւորք, ընդ որս եւ Մարկոս աղան, ննջեցեալին թաղման ներկայ գտանուեցան, իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին անոր որդւոց եւ քչիկ մըն ալ Շիշլիի օղը վայելելէ յետոյ մեկնեցան :

* *

Քանի մը օր անցաւ, Մարկոս աղան նոր լաթերը հագաւ, ֆէսը խալիպի եւ կօշիկները ներկել տուաւ, ելաւ Արիստոզոմ աղային մեծ տղուն, Մեծապատիւ Գէորգ Էֆէնտիին գնաց :

Քիչ մը մխիթարեց, քիչ մը լացաւ, քիչ մըն ալ ցաւ յայտնեց, եւ ապա մեր կարապետը լանք ըսելով, հոչաւ կաւոր մուրհակը գրպանէն հանեց :

Գէորգ Էֆէնտիին է, ի տես այս մուրհակին, գունաթափ եղաւ :

— Ի՞նչ է ան, Մարկոս աղա, ըսաւ քիչ մը վերջն ինքզինքը յոգնելով :

— Ողորմած հոգիին մուրհակն է, անցած երկուշաբթի պիտի վճարէր, Աստուած չկամեցաւ, կամք Տեառն օրհնեալ եղիցի :

— Աս հօրս գի՞րն է քի, Մարկոս աղա, հարցուց Գէորգ Էֆէնտի մուրհակը քննելով :

— Հրամանք է, ինք գրեց :

— Քու աչքիդ առջին գրեց, չըլլայ որ ուրիշը առած բերած ըլլայ ստակ չորթելու համար :

— Ձէ ճանըմ, ինչե՞ր կ'ըսէք, Էֆէնտի, ինքը եկաւ անցածները ասոր քիչ մը ստակի պէտք ունիմ տայիր, ըսաւ, աս թուղթը գրեց, ես ալ մտմտացի որ օրին ինք չտայ նէ, Էֆէնտիի պէս տղայ ունի հարկաւ ան կուտայ, եւ հանեցի իծծուն օսկին ափը դրի :

— Ձօգ չէյ, թօհաֆ, հարս ասանկ (ո) ով (ղատ) ով ստորագրութիւն չէր դնել, ան (օ) ով, (խէ) ով կը գրէր, աստեղը բան մը կայ ամա, չեմ հասկնար կոր :

— Ըսածնիդ չհասկցայ, հաթթա ան օրը Յակոր աղան ալ հոն էր տէ, դիտեա ա՛ Օլտուխճա ասանկ պանեւրու անոր խելքը կը հասնի, անանկ մի գրեւ, ասանկ գրէ ըսաւ, ան ալ ասանկ գրեց :

— Նայինք, սա տունէն քանի մը թուղթեր ելաւ, պէլքի ճէպ թէֆթերին մէջը դրած է :

Քանի մը օր եւս անցաւ, Մարկոս աղան նորէն գնաց Գէորգ Էֆէնտիին, բայց «տահա թուղթերը չնայեցանք» պատասխանը ընդունեց եւ դարձաւ տեղը :

Նորէն շաբաթ մը անցաւ եւ Մարկոս աղան տընկուեցաւ :

— Բարեւ, Էֆէնտի :

— Հա՛, Աստուծոյ բարին, աղէկ օր եկար, Մարկոս աղա :

Մարկոս աղային սիրտը թըփ թըփ նետել սկսաւ :

— Ան թուղթերը մենք բոլորը նայեցանք, ասանկ բան մը չկայ եղեր, սխալութիւն մը ըլլալու է :

— Ճանըմ, Էֆէնտի, ի՞նչ կ'ըսէք կոր :

— Է՛յ քիչ մըն ալ ձգէ տէ գո՛րծ ունինք, ի՞նչ ունինք նէ ան նայինք, ըլլայ նէ սուտ չպիտի ըսենք քեզի :

Մարկոս աղան հարկադրուեցաւ իր պարտականին միւս որդւոյն դիմել, ան ալ «ես ասանկ բանի չեմ խառնուիր, Գէորգ Էֆէնտիին գնա՛» ըսաւ կամացուցիկ մը մէջէն ելաւ : Այնպէս ըրաւ նաեւ միւս տղան, որ կրտսերն էր :

Ի զուր Մարկոս աղան նոր դիմումներ ըրաւ, ոչինչ, պատասխաններն անդդուելի էին :

* * *

Այն ատեն Մարկոս աղա նոր միջոց մը խորհեցաւ եւ Գէորգ Էֆէնտիին մէկ մտերիմ բարեկամին դիմեց եւ իր զլխուն եկածն յայտնելով դարման մը խնդրեց :

— Հա՛, Մարկոս աղա, ես ալ քեզ տեսնել կ'ուզէի, քեզի բան մը պիտի ըսեմ ամա չէ չպիտի ըսես :

— Խաթըրէդ չեմ անցնիրը գիտես, ըսելիքդ ի՞նչ է, հարկաւ ճարը կը գտնենք (չատը իր գործին խաթերն համար է) :

— Սա վերջի սուած ապրանքէդ քանի մը փարա մեղի իքրամ պիտի ընես :

— Ճանըմ արդէն ամենէն վար գնով տուած եմ ամա նորէն խաթըրէդ չեմ անցնիր, 2 փարա պակասէն կ'անցնիմ :

— Ձէ՛, հինգ փարան ալ քիչ է, նէ իսէ հինգ փարա թող ըլլայ :

— Է՛, անանկ թո՛ղ ըլլայ :

— Հիմայ դուն ի՞նչ կ'ըսէիր կոր նայինք, հա՛, սա Գէորգ Էֆէնտիին գործը, է՛յ ճանըմ, անանկ մարդուն հետ ալ ինչալ, երեւ կ'ըլլայ մի ես՛, իշտէ բանի մը կապելու է երթայ :

— Յոյսս հրամանոցդ վրայ է :

— Անանկ է նէ Ռուբէն աղային ալ ըսէ, ան ալ աղէկ կը տեսնուի Գէորգ Էֆէնտիին հետ, երկուքս մէկ գործը անուշի կը կապենք դուն ալ չէ չես ըսեր, կը լմնայ կ'երթայ :

— Այլ դուք զիտէք ամա, ինծի ալ մեղք է :

Այս կերպով Մարկոս աղային բարեկամը 5—6 ոսկի չափ մը ըրած եղաւ իր վերջին առած ապրանքայ վրայ, եւ Ռուբէն աղան ալ Մարկոս աղային առաջարկին իմանալուն իր մէկ հին պարտքը զեղչեց եւ քանի մը ոսկի ալ ինքը շահեցաւ, միշտ ի վնաս Մարկոս աղայի, որ պարտաւորեցաւ ձայնը չհանել, քանի որ իր գործը պիտի լինցնէին :

Ռուբէն եւ Մարթոս աղայք՝ երկու իրաւարարները միանալով Գէորգ էֆէնտիին գային եւ գործը 20 ոսկիի կապելով լինցուցին: Մարկոս աղային ձեռքը գտնուած մուրհակն ալ անոր յանձնեցին եւ գործը ողջ բռնելու համար իրմէ թուղթ մ'ալ առին, որ այսպէս գրուած էր.

« Հօրս՝ Արիստոտմ աղային 50 ոսկինոց մէկ մուրհակին փոխարէն, զոր ներկայիս հետ փոխանակած եմ, թուականէս 31 օր յետոյ Մարկոս աղային 20 ոսկի պիտի վճարեմ : »

Հէքիաթը հոս կը լռէ, թէ Գէորգ էֆէնտի 31 օրէն վճարեց իր պարտքը : Սակայն սա ճիշդ է որ Մարկոս աղա երգում ըրաւ անգամ մ'ալ իրաւարարի գործ չը յանձնել :

Արդիօք նմանօրինակ պարագայի մը մէջ իր երդումը մը պահեց :

ԳԻՍԱՒՈՈ

ՄԻՐԱՆԱՇԱՐԺ ՎՐԷԺԻՆԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երկու վարպետորդի քսակահատք, փոթորկալից եւ անձրեւոտ կիւրակէ օր մը, քաջ գիտնալով որ անանկ օդին քսակ կամ ժամացոյցներ թոցնելու բազմութիւն չպիտի գտնեն փողոցներու եւ կամ զբօսավայրերու մէջ, նոյն օրն ալ՝ զբօսարան մը մտած՝ ժամանակին թղթախաղով անցնելու կ'որոշեն. բայց որովհետեւ օրերին պարապն անցուցած չըլլալու համար անպատճառ բան մը ընելու էին. պայման կը դնեն որ թղթախաղին մէջ յաղթեալը ճաշարան մը տանի յաղթողն, որ ուտելիք ու խմելիքներուն փոխարէն ճաշարանապետին ստակ մը չը վճարելու համար վարպետութիւն մը պարտի հնարել, իսկ եթէ չյաջողի իւր նոյն վարպետութեանը մէջ, ճաշարանին ծախուց կրկնապատիկը պիտի վճարէ ընկերոջը :

— Ես կ'առաջարկեմ որ « կ'ըսէ իրենցմէ մին. Անաթօլ Կալիմարին ճաշարանը երթանք. վասն զի մարդը, անցեալները իր ճաշարանէն մեկնելու վրայ եղող պարոնի մը քսակը թոցնելու արգելք եղաւ, որով ընկերութեան վնասեց, գոնէ ասով փոքրիկ վրէժ մը առած կ'ըլլանք այն ուրիշին գործին խառնուող հետաքրքիր կծծիին :

— Շատ աղէկ, անանկ կ'ընենք :

Այս որոշումէն ետքը զբօսարան մը կը մտնենք եւ դէմ առ դէմ նստած կսկսին խաղալ, բաւական մտադրաղ վիճակի մէջ, վասն զի իւրաքանչիւրը թղթախաղին մէջ չյաղթուելու համար պէտք եղած հաշիւը մտքով ըրած ատեն. « Թերեւս պիտի յաղթուիմ » ըսելով՝ ճաշարանէն

անկուտիւրար կը ծկելու վարպետութիւնն ալ պարտաւոր էր մտածել : Չերկարենք, կէս ժամէն թղթախաղը լինցած. եւ յաղթեալը իւր ընկերոջը հետ կիրականօրեայ զգեստներն հագնելէն ետքը վերոյիշեալ Անաթօլ Կալիմարի ճաշարանին վերնայարկը ելած՝ սեղանի մը առջեւ նստած էին : Տեղատարափ անձրեւին պատճառաւ ճաշարանին մէջ յաճախող չգտնուելուն ու կառսօնները այս երկու մաքուր հագուած պարոնները տեսնելուն պէս՝ իրար անցած ինչ ընելիքն չեն գիտնար :

Սորաիկները կը յաջորդեն միմեանց, շամբանեայի եւ պօրտոյի պինի շիշեր հետզհետէ կը պարպուին, վերջապէս ամենապատուական ճաշ մը կ'ընեն :

Երբ կառսօնը յաղթեալ քսակահատին հրամանաւը կերակրոյ հաշիւը բերել կ'երթայ, յաղթողը կը հարցնէ ընկերոջը :

— Է՛ ուրեմն, Բերինօ, ահաւասիկ լաւ մը կերանք խմեցինք, այժմ, սա առ նուազն 50 Փրանք արժող ճաշին փոխարէնը, ըստ պայմանի, Բ՞նչ վարպետութեամբ պիտի վճարես :

— Կառսօնին ներկայութեանը, քու հետդ, « Ես պիտի վճարեմ, դուն չպիտի վճարես » ի պզտիկ բանակով մը, մեր ասկէց մեկնելուն ճամբայ պիտի տայ, եւ միանգամայն, ճաշարանապետին շնորհակալութեանցն ալ պիտի արժանանանք :

— Շատ աղէկ :

Հազիւ թէ այս խօսքերը փոխանակել էին ահա կառսօնը պարտացուցակն ի ձեռին սրահը մտաւ, եւ զայն յաղթեալին յանձնելէ ետքը՝ բարեւ բռնած դռանը քով կանգնեցաւ :

Մինչդեռ յաղթեալը ցուցակը աչքէ անցունելէ եւ ընկերոջը հետ տկնարկ մը փոխանակելէ ետքը ձեռքը դէպ ի գրպանը կը տանէր, ահա յաղթողը իրար անցած գոչեց :

— Ներեցէք սիրելի բարեկամս, ես պիտի վճարեմ :

— Անկարելի բան է ես պիտի վճարեմ :

— Բայց չըլլար :

— Ինչո՞ւ չպիտի ըլլայ, ես պիտի վճարեմ :

— Ի սէր բարեկամութեան զիս մի կոտորեր :

— Զուականցդ սիրուն, ինծի թո՞ղ :

— Ամենեւի՛ն, դուրսս կտրես նէ չըլլար :

— Կառսօն, բարեկամիս ստակը չպիտի ընդունիս :

— Կառսօն, քեզի մէկ Փրանք նուէր պիտի տամ, եթէ իմ տալիքս չի մերժես :

— Մէկին տեղ երկու Փրանք պիտի նուիրեմ :

— Ահ, պարոնայք, տալիք տեղ է, երկուքդ ալ տուէք որ հաւասար ըլլայ, ըսաւ կառսօնը, նուէրին ձայնէն չափազանց ուրախացած :

— Չըլլար, մի միայն ես պիտի վճարեմ :

— Ես ալ կը պնդեմ թէ դուն չպիտի վճարես :

— Բայց կարծեմ մինչեւ իրիկուն չպիտի կարենաք համաձայնիլ, ըսաւ կառսօնը :

— Զչմարիտ է, կառսօնը իրաւունք ունի :

— Ուրեմն, կեցիր ասոր մէկ ճարը գտնանք, գոչեց յաղթեալը յանկարծ նոր խորհուրդ մը յղացածի պէս կառսօնին աչքերը կը կապենք, եւ մէկ մէկ անկիւն կը

կենանք, մեր մէջէն ով որ բռնուի՝ նա պիտի հատուցանէ պարտքերնիս հանդերձ կառածնին երկու ֆրանք նուէրովը կ'ընդունի՝ս, կառածն։

Կառածն երկու ֆրանքը չկորսնցնելու համար կը հաւանի, որովհետեւ տակաւին կը զտնուին աշխարհիս վրայ շատ հաւանակ (ղիւրահաւան) մարդիկ, հետեւաբար թոյլ կուտայ որ անձեռնոցով մը իր աչքերը կապեն։

Թողունք որ ապուշ կառածնը այս երկուքէն մէկը բռնելու համար սենեակին մէջ պատէ պատ զարնուի, սեղանին վրայի չիշերը վար ձգէ, աթոռները տապալէ, հետեւինք երկու վարպետորդիներուն։ Ասոնք կամացուկ մը, ոտքի մատերնուն վրայ կոխելով՝ սրահին արդէն կիսաբաց դռնէն դուրս կ'ելնեն եւ անխօսուկ մը սանդուղներէն իջնելով, անխռով կերպիւ ճաշարանէն կը մնկին, այս միջոցին ճաշարանապետը վստահ լինելով թէ կառածնը անոնց պարտքը պանծած է, ամենայն ակնածանօք զանոնք կը բարեւէ, « Շնորհակալ ենք պարտաւր, չէն կենաք, դարձեալ հաճեցէք զմեզ ձեր փափաքելի ներկայութեամբը պատուել », ըսելով մինչեւ դուռը անոնց կ'ընկերանայ։

Քսակահատներուն մնկնելէն ետքը 10 վայրկեան անցած է արդէն եւ կառածնը տակաւին վար չիշնար։

— Ի՞նչ կ'ընէ այդ անպիտանը վերը կ'ըսէ ճաշարանապետը. աթոռներու հետզհետէ տապալելու ձայնէն զարմանահար եւ փութով վեր կ'երթայ։

Կառածնը որ տակաւին յաճախորդները փնտռելու ետեւէ էր, սենեակին մէջ տիրոջ ոտնաձայնը լսելով, դէպ ի այն կը զիմէ եւ նորա օձիքէն բռնելով կը գոչէ։

— Հա՛հ . . . բռնեցի։

— Թշուառակա՛ն, կէս ժամէ ի վեր հոս ի՞նչ կ'ընես, կը պօռայ ճաշարանապետը։

Կառածնը ահաբեկեալ աչքին կապը վար կը քաշէ եւ։

— Ա՛հ . . . դո՛ւ ես եղեր, վատր . . . պե . . . տ։

— Հրամմեր ես, ես եմ. հոս ինչ կ'ընէիր։

— Յաճախորդները կը փնտռէի։

— Աչքդ կապած, այնպէս չէ՞։

— Աչք կապուկ խաղանք մեր մէջէն բռնուողը պիտի վճարէ ճաշարանին պարտքը ըսին։

— Վա՛յ ապուշ, վա՛յ . . .

Զայս ըսած ժամանակ պանդոկապետը գետինը ձրգուած թուղթ մը կը նշմարէ, աճապարանօք կ'առնէ դայն եւ հետեւեալը կը կարգայ։

« Պարոն Կալիմար, անցեալ օրուան պարոնի մը գրք պանէն թոցուելիք քսակին արգելք ըլլալուդ փոխարէն, հաճեցէք ընդունիլ այս փոքրիկ կատակը։ »

Հարկ չէ ըսել թէ պանդոկապետին բերանը բաց կը մնայ։

Իսկ կառածնը հետաքրքրութեամբ կը հարցնէ։

— Վա՛րպետ, անշուշտ այդ երկտողէն ճանչցաք զիրենք։

— Ինչ կայ որ . . .

— Հիմա ատոր տէրը բռնուած համարուելով նա պիտի վճարէ։

— Ընդհակառակը, անպիտան, ես պիտի վճարեմ։

— Դուք մի՛, եւ ի՞նչու համար։

— Որովհետեւ, ա՛պուշ, ես բռնուեցայ։

ՆԿԱՐՆԵՐ

— Կարպիս պու կիրակի տէ սինին իլէ կէզմէյէ կիտէլիմ մի՞։

— Կիտէլիմ ֆագաթ հանկը՞ թարաֆա։

— Գարթալա կիտէրիզ։

— Ատամ սէնտէ պըրադ Ալլահընը սէվէրսէն կայրու օրանըն տատը գալմատը։

— Պէօյիւք տէրէեէ կիտէրիզ։

— Օրասը էսկիսի կիպի աէյիլ տիր։

— Է՛հ իստէրսէն Ատալարա կիտէլիմ։

— Վա՛դ կէչ չու առալարը, չայէա Խօլտա լօտոսա թու.թու.լուրսաք նէ՞ եաբալըմ։

— Ճանըմ կէզիլէճէք եէրին գըթըլըլընա կէլմէտիք ա՛, Այըլթէֆանօղա կիտէրիզ։

— Աման օրասըտա վանք կիպի պիր եէր, ավճըտան պաշիա քիմսէ եօգ, տալըն պաշընտա նէ՞ գէվք իտէպիլիլիզ։

— Մաքրի քէօյիւնէ լաֆըն Խօպ ա՛։

— Պէ դարտաչ, պըրաք չու քէօյիւ, ագչամա գըտար կիւնէչտէն խալի օլտուղու եօգ քի նասը՛ կէզէպիլիլիզ օրատա։

— Ա՛ֆ էսէրսին միւսիւ, պէն սանա պիր չէյ սէօյլէյիմ մի. չու քէօյլէրէ մահանա պուլաճաղընա, ճէպիմ զայըֆ տըր քէօյլէրին սէրթ հավասընա տայանմազ տէսէն՝ օլմազ մը՞։

• • •

— Հաճի աղա, նէրէյէ պէօյլէ։

— Էֆէնտիմ, Սարընտարտայըլ տա սօն վաքօրու գալըրմայըմ տէյօրում։

— Ես սէն պու սէնէ քէօյէ չըգմայաճաղըմ տէյօրըն նէ։

— Ախ, նէ Խափարսըն գարտաչ, հէքիմ պիզիմքինէ տէնիզ պանիօսը թէրթիպ էթտի, իսթէր իսթէմէզ կիթտիլք։

— Պարէ պիր ֆայտա կէօրտի՛ւ մի։

— Շիմտիքի հալ պիր ֆարգ եօգ։

— Զարար եօգ, օ քի հէքիմ ֆայտա տըր տէմիլ, կիրմէլի։

— Իչտէ օ տա հէր կիւն կիրիյօր։

— Սէն տէ կիրիյօրմըսըն։

— Եօգ, պէն չիմտիլիք Խալաչ Խալաչ, պօղաղըմա գատար պօրճա կիրիյօրում։

• • •

— Սարը Խարտա նէ վար նէ եօգ մատմազէլ։

— Նէ օլտուն իչտէ չէօյլէ պէօյլէ։

— Սուլարա կիտիյօրսուլուզ։

— Պազը պազը։

— Հիւնքեա՛ր սուլունա կիտիյօրսուլուզ, եօգսամը ճըրճըրա։

— Նասըլ տէյիմ, էյէր մամամ աապամըն սուլունա կիտէրսէ. հանկը սուլա իստէրսէք կէօթիւրիւր։

ՀԱԶՈՒԱԳԻՒՏ Ե՛Ն

Շոգհնաւ մ'որ իրմէ գոհ յաճախորդներ ունենայ :
Ազգային դպրոց մ'որ բարեկարգ վիճակ ունենայ :
Թաղ մ'որ թաղականի խնդրէ ազատ ըլլայ :
Մարդ մ'որ իր հակառակորդին մէկ աղէկութիւնը խոստովանի :

Սիրտ մ'որ փառասիրութիւնն չունենայ :
Մուրացկան մ'որ հացին ստակը ճարելով գոհանայ :
Բժիշկ մ'որ մէկ անգամ միայն գալով հիւանդ մը բժշկած ըլլայ (եթէ երբէք մէկ քանի անգամէն բժշկած է) :
Մարդ մ'որ իր ներկայէն գոհ ըլլայ :
Կին մ'որ իր ճիշդ տարիքը խոստովանի :

Օրիորդ մ'որ կարճ օրը հազար անգամ հայելին չը նայի :

Յիմար մ'որ ուրիշին իրաւ տալէ ետ կենայ :
Գինով մ'որ իր գինով ըլլալը խոստովանի :
Սիրահար մ'որ իր սիրուհին վայրկեան մը մոռնայ :
Նպարավաճառ մ'որ պակաս չտայ :
Կին մ'որ պարզութեան մէջ ինքզինքը գեղեցիկ գտնէ :
Մարդ մ'որ ուրիշին աղէկ խրատներ չկրնայ տալ :
Օրիորդ մ'որ իր լուսանկարին վրայ պակասութիւն մը չգտնէ :

Օր մը՝ որ անգործ մարդոց համար կիրակի չըլլայ :
Մարդ մը որ դատ ունենալէ յետոյ փաստաբան չըլլայ :

Շրջազգեստ մ'որ չինուելէ չաբաթ մ' ետքը դեռ մօտայ ըլլայ :

Կին մ'որ կարենայ գէթ ժամ մը համբ ձեւանալ :
Անհամբեր մարդ մ'որ կարենայ ժամ մը խուլ ձեւանալ :

Կին մ'որ մօտայի խօսքը լինցնելէն անմիջապէս յետոյ բանտասանքի չսկսի :

Նենգամիտ մ'որ կարենայ գիշեր մը հանգիստ քնանալ :

Կին մ'որ իր ամուսինը մօտայէն աւելի սիրէ :

Պ. Յ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գարակէօզեանի կտակին խնդիրը դարձեալ վերջնական լուծում մը չստացաւ այս չաքթուան Խառն Ժողովոյն մէջ :

— Բերայի Հ. — Հայոց Ս. Լուսաւորիչ վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը Կիր. մեծ շքով տեղի ունեցաւ : Ալիանս Ֆրանսէզի կողմէ մրցանակի արժանացաւ Պարոն Եղուարդ Սաքայեան (որդի թերթիս արտօնատիրոջ) :

— Պետրոս Էֆ. Մարկոսեան՝ ջահաւաճառ, 30 ոսկի արժողութեամբ մեծ ջան մը (հաֆիսէ) նուիրած է Ղալաթիոյ Եկեղեցւոյն, արդէն գոյութիւն ունեցող ջահերը նորոգելով ու մաքրելով հանդերձ, որք 20 ոսկի պիտի արժէին, եթէ այսպիսի բարեսիրտ անձ մը ձրի չկատարէր :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՊԱՆՈՅ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Սանդիակոյի նաւամարտին, յորում Սպանիական նաւատորմիդը բնաջինջ եղաւ, կատարեալ մանրամասնութիւններ հասած են : Ծովակալ Սերվերա հրաման ստացած ըլլալով որ Սանդիակոյէ մեկնի եւ Հաւանա երթայ իր տորմիդով, չոգեպինդ գուրս ելաւ ծովախորշէն, երբ Ամերիկեան տորմիդը չէր սպասեր այսպիսի անակնկալի մը, նոյն իսկ Ծովակալ Սէմբալն չկրցաւ նաւատորմին ներկայ գտնուիլ, իր նաւով պտորտի ելած ըլլալուն : Երբ Սպանիական տորմիդը բաւական հեռացաւ ծովախորշին բերնէն եւ ծովեզերքի ամրոցներուն ընձեռած պաշտպանութենէն, Ամերիկեան մեծ զբահաւորք զայն պաշարեցին, առանց թնդանօթաձգութեան, մինչդեռ Սպանիականք կրակ ընելով հանդերձ հեռանալ կը նկրտէին : Յանկարծ Ամերիկեան տորմիդն սկսաւ ամէն կողմէն սաստիկ կրակ ընել. քիչ ատենէն Սպանիական Օքուէնս եւ Վիսքայա զբահաւորք բռնկեցան եւ ընկղմելու մօտ գացին ցամաքին մօտ խրեցան : Երկու թորփիլահալածք եւս իւրենց թորփիլներն ի գուր արձակելէ յետոյ դարձեալ ծովախորշը դառնալ փորձեցին, բայց մուտքը փակուած գտան իրենց առջեւ Ամերիկեան փոքր թնդանօթակրի մը կողմէ որ սոսկալի կրակ կը տեղար իրենց վրայ եւ իրենց կարգին բռնկելով մեծ նաւերուն քով գացին խրեցան : Մինչեւ կէս օր բոլոր Սպանիական նաւերը նոյն բաղդն ունեցան բացի ամենէն սրբնթաց Քրիսթօպալ Քոլոն նաւէն որ երկու ժամ եւս դիմանալէ վերջ, ցամաք զարկաւ եւ անձնատուր եղաւ : Ապա ազատման գործն սկսաւ եւ ամերիկեան նաւազք բոցերէն ու ծովէն ազատեցին 1500 Սպանիական նաւազ ու սպայ, ընդ որս եւ Ծովակալ Սերվերա, որք Ամերիկա տարուեցան :

Նոյն օր Ամերիկեան ցամաքային զօրքը զբաւեց Սանթիակոյի չրջակայ. բլուրները եւ թնդանօթներ դեռ տեղերին անոնց վրայ, սակայն չկրցան զբաւել ծովախորշին մուտքը պաշտպանող ամրոցներն : Ամերիկայէն օդնութիւն ալ հասած ըլլալով, Զօր. Շաֆթըր իր պաշարման գիծը տարածեց եւ Բչ. օր սկսաւ քաղաքը սաստիկ ուրակոծել. օդնական զօրքը տանող Զօր. Մայլս կը վարէ այժմ գործողութիւնները : Այս Բչ. օր Ամերիկեան մարտանաւք եւս սկսան ուրակոծել քաղաքը. վառօդով ու ռազմամթերքով լի եկեղեցւոյ մը վրայ ոռոմբ մ'իյնալով՝ ահռելի պայթում մը տեղի ունեցաւ :

Հաշտութեան խօսքեր եւս քան զեւս կը կրկնուին. Սակասթայի դահլիճն հրաժարեցաւ. կը կարծուի թէ Զօր. Մարթինեզ Քամբոս պիտի կաղմէ նոր նախարարութիւնը :

— Նիւ Եորքէ Յուլիս 14 թուականաւ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սանթիակո անձնատուր եղած է : Ապստամբք եւ ամերիկեան զինուորք զբաւած են քաղաքը : Սպանիական պահապան զօրքն իր հայրենիքը պիտի դառնայ :

— Ուոթընի Տորմիդը ճամբայ ելաւ դէպ Սպանիա :

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

ՀԱՏՈՐ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԼՈՒԽ Գ.

ՄԵԿՆՈՒՄՆ

Երբ Պիւլպիւլ նաւուղիդ Սաւայէ Նիքօլիի նկատմամբ մեզ արդէն ծանօթ հրահանգը տալէ յետոյ, Պետիկի վերադարձաւ, ամբողջովին պատմեց անոր թէ ինչ արդիւնք ունեցած էր զիմուժը եւ Պետո եւ Գուլա չափազանց ուրախացան իրենց ունեցած այս յաջողութեան համար:

— Ա՛հ, այսօր ամենեւին աշխատութեան փափաք չունիմ, ի՞նչ պիտի ընէք այսօր, տղա՛ք, հարցուց Պետո իր երկու ընկերներուն:

— Իրաւ որ չպիտենք, ձկնորսութիւնն այսօր իր համի ու հոտը կորուսած է, դեռ ժամանակը ուշ է, հարկաւ մեզ ալ գործ մը կ'ելլայ, պատասխանեց Պիւլպիւլ:

— Մէկ մէկ քառք տամ ձեզի, ասանկ նեղ օրերու պէտք կ'ըլլայ, բարեկամներս, առէ՛ք:

— Իրաւ որ, Պետիկ, աս արժեք, կեցցե՛ս, այսօրուան վրայ յիշաւ Վատահոթիւն չունէի թէ պարարտ կ'ըլլայ, գոչեց Պիւլպիւլ:

— Գուլա՛, եթէ կողքես տուփս ա՛ռ եւ ներկարարութիւն ըրէ այսօրուան համար ինչպէս ըսի, աշխատելու փափաք չունիմ:

— Լա՛ւ, ես ալ այսօր հրապարակն ո՛ւ վաճառատուններն աչքէ անցնել կ'ուզէի, քանի մը գոլմներ կատարելու համար, այս կերպով աւելի շատ տեղ կը մըտնեմ կ'եղնեմ: Բայց, դուք ի՞նչ պիտի ընէք, ո՞ր անկը պիտի մտնէք, հարցուց Գուլա:

— Հարկաւ մենք ալ բան մը կ'ընենք, պատասխանեց Պետո մտածկոտ երեւոյթով մը:

— Հա՛, տեսէ՛ք՝ նախապէս ըսեմ, երբ առանց իմ ընկերակցութեանս մեր բռնած ձուկերովն օղի խմէք, փուշերը կոկորդիլիդ կը մտնեն:

— Ապահով ըլլալու համար, որ այդպէս բան մը չպիտի ընենք կրնաս հիմակուրէն ձուկերդ առնել:

— Տէ՛, երեսդ մի թթուեցներ, Պետո բարեկամս, նեղանալու հարկ չկայ, կատակ է ըսածս:

— Իմս ալ իրաւացի էր ճշմարիտ կ'ըսեմ, ձուկերը ա՛ռ, կողովներն ալ միասին ա՛ռ որ կամուրջին տակ պահես, որովհետեւ մեզի աւելորդ բեռեր են:

— Դուք ո՛ւր կ'երթաք որ աւելորդ բեռեր պիտի ըլլան:

— Ինձ նայէ՛, Գուլա, ըսաւ Պետո իր խօսքերուն մասնաւոր չեղտ մը գնելով եւ Գուլայի պատասխատուն բաձկոնին օձիքէն բռնելով, մենք, Պիւլպիւլին հետ պաշտպանեալս ապահովելու պիտի երթանք:

— Միթէ տակաւին ապահով վիճակի մը մէջ չէ՞ մտած, հարցուց Գուլա:

— Վայրկենաբար կամ ժամանակի մը համար զինքն Տիմիթրոյի փնտռութեան ազատել օգուտ չունի, պէտք է անոր փրկութիւնը մշտապէս կերպով ապահովել, ուստի անոր համար թերեւս քանի մ'օր մենք պիտի անյայտանանք, այդ միջոցին մէջ դուն աչքդ չորս բաց եւ ականջներդ սրէ, Տիմիթրոն լրտեսէ, թերեւս մեր փոքրիկ նորեկին համար բան մը իմանաս, վերջը մեզ կը հաղորդես:

— Շա՛տ աղէկ, ընկեր, բայց չաա չուշանաք՝ կըրնայ ըլլալ որ ձանձրանամ:

— Ո՛չ, չենք ուշանար, բայց երբեմն Տիմիթրոն ալ նայէ, մե՛ղք է, տղան, թերեւս իմ հոս չեղած ասեմս բանի մը պէտք ունենայ:

— Հոգ մի՛ ըներ, կը նայիմ իրեն եւ քու կողմէդ բոլոր մեր ընկերներուն վիճակին վրայ կը հսկեմ որ քեզ արժանի տեղակալ մ'ըլլամ:

— Լա՛ւ, այդ մասին ապահով եմ, ըսաւ Պետո, առ այժմ մնաս բարով, Գուլա՛:

— Մնաս բարով, Գուլա՛, կրկնեց Պիւլպիւլ:

— Երթա՛ք բարով, նայեցէ՛ք որ սատանան չարդողցնէք, ըսաւ Գուլա բարձրաբարձիվ խնդալով եւ ներկին տուփը կռնակը զարկած դէպ ի Ղալաթիոյ կողմը սուրալով:

Իսկ Պետո եւ Պիւլպիւլ կամաց կամաց դէպ ի Գիրէճ Քարու յառաջանալով՝ Սիթէ Ֆրանսէզի ցամաքի կողմի դրան դէմը դնուած խոշոր գինետունը մտան:

Պետո՝ ձամբան ինչպէս նաեւ գինետունէն ներս մըտած միջոցին իւր մաածութեան մէջ թաղուած էր, աչքերը սեւեռուն եւ յօնքերը պոստած էին: Ըսուեցաւ արդէն թէ՛ Պետո իր ընկերներէն եւ առ հասարակ փողոցի արտոյտներէն՝ նաեւ որ յարգանք մը կը վայելէր, ուստի Պիւլպիւլ եւս իր լիերով այս խոհուն վիճակը չը տեսէր, եւ առանց ո՛ր եւ գիտողութեան կամ խօսքի լոկի իրեն կը հետեւէր:

Երբ գինետան նեղ ու երկար անցքէն ներս մտան, Պետո յանկարծ իր մոռյլ կերպարանքը փոխելով, պարագային յարմար ուրախ զուարթ կերպարանք մը զգեցաւ: Անցքէն յառաջանալով գինետունէն ներս մտան,

— Է՛յ, վարպետ Գոստի, սա Եւրոպայէն եկած զուտ տեղական քօնեաքդ ի՞նչպէս է, կասկածեցայ թէ միջուցէ հիւանդ ըլլայ, եւ եկայ որպիսութիւնը հարցնել:

Վարպետ Գոստի կոչուող անձը որ յիսունեւհինգ կամ վաթսուն տարեկան կայտառ, ալեհեր եւ կարմրայտ մէկն էր, սեղանի մը առջեւ նստած եւ սեղանին վրայ դրուած վարունգները մանրիկ մանրիկ կը ջարդէր: Իրեն ուղղուած վերոյիշեալ խօսքերը լսելով, զուլսը վեր առաւ եւ պատասխանեց:

— Օ՜հ, Բեթրօ, դո՛ւն ես, այդ ի՞նչ է, ցորեկ ասեմս ըմպելեաց որպիսութիւնը չէիր հարցնիր դու:

Շարունակելի

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ
Սուրբան Համալ ճառարի քիւ 14, Կ. Պոլիս

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ - ՀԱՅԵՐԷՆ

Դիւն 22 Ղրշ.

Սոյն Ֆրանսահայ բառարանը յորինուած հետեւողութեամբ Լիդուէի տիեզերական բառագրքին, կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին գրեթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով, որպէս եւ ամենէն պարզական ոճերն: Տէմիրճիպաշեան էֆէնտի բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մանուաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ բառերով ճոխացուցած է հայ լեզուն, զտած է լեզուին պակասած գրական, գեղեցկագիրական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը կրնայ համարուիլ Բառարանս ունեցած այս երբեք առաւելութեամբք, այսինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորակերտ հայերէն բառից:

Այս բոլոր առաւելութեամբք Ֆրանսահայ Բառարանս. որ կը պարունակէ իւր 1000 երես, կազմեալ կը ծախուի անօրինակ գնով:

ՀԱՆԿ - ԳՐԱՆԿ — ՍԷՐԱՆ — Կ. ՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՐԱՆՈՒՆ ԹԵՅԻ

ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍՏԱՆԻՆԵԱՆ

Ճեղալ պէյ խանի դրան կից քիւ 10

Ամենէն ընդարձակ թէյի վաճառատունն ի Կ.

Պոլիս, որ ճիւղեր ունի Օսմ.

Տէրութեան ամէն կողմերը:

Գաւառաց ապսպրանքները

փութով եւ խնամով կը գործադրուին:

Զինական, Հնդիկ,

Ճաւայի եւ Սէյլանի ընտրե-

լագոյն թէյք, ուղղակի բեր-

ուած հոս: Թէյի նոր հունձքն

սկսած է գալ: Զգուշացէք

սոյն վաճառանիշին կեղծե-

րէն:



Փնտռել ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ԻՍՏԱՆԻՆԵԱՆ ստորագրութիւնը:

ԷՔԻԹԱՊԼ
(ՄԱՅՅԱՆ ՆԱԶԱՐԱՅ)
ԱՇԽԱՏԻՍ ԷՆ ՀԶՕԴ
Կենաց Ապստոլական քննարկութիւն
Երաշխատութեան դրանագրութիւն
1 ՄԻԼԼԱՌ 227 ՄԻԼԼՈՆ ՖՐԱՆՔ
Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԱՆ ԱՍՏՈՒՄԱՏՈՒՐ

ՆՈՐ ԱՅՐԵՆՍԱՐԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ. —

Իզմիրի Մամուրեան սպարանէն հրատարակուած սոյն Քերականը մէքոսով պատրաստուած գործ մը է, եւ լաւագոյնը նմանօրինակ հրատարակութեանց մէջ:

Դիւն 20 փարա:

ԾԵԾՈՒԱԾ ԶՈՒՏ ԻԱՀՈՒԷ

ԹԻԹԵՂԵԱՅ ՏՈՒՓԵՐՈՒ ՄԷՁ

Ի հն. Ս. Յակոբայ Ազգային Անկեղանոցի

Գործ մէկ օխայի 12 դանեկան

1. Զօն օխայի վերածելով այսուհետեւ ամէն տուփ 50 կամ 100 տիրէն զօն խանութ պիտի պարունակէ:

2. Խանութին գինը, որոյ վրէժն ասկէ առաջ 14 Ղրշ. էր, այժմ մինչեւ ցնոր անօրէնութիւն, օխան պիտի ծախուի 12 Ղրուշի, որով 50 տիրէնի մէջ տուփը պիտի ծախուի 1 1/2 Ղրուշի, 100 տիրէնի մէջ տուփը պիտի ծախուի 3 Ղրուշի:

3. Երկու տեսակ գոյնով խանութ պատրաստուեցաւ ըստ հաճոյս սպառողաց, մին բաց գոյն, միւսը՝ թուր գոյն:

Անկեղանոցին խանութն կը գտնուի ամէն ծիսավաճառներու եւ մանրավաճառներու քով, բաւական է որ այդ անունով վնասուի վաճառողներէն:

Խանութպանք պէտք է գիմին վաճառման կեդրոնատեղին, որ է Ղալաթիա Զինծիլի խանի կից, Եէնի-Ճամի ճատաէսի, թիւ 70:

Արտումաշեր Ա. ՍԱՔԱՅԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Վ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ
(Նախկին ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ Տպարան)
Կ. Պոլիս, Սուրբան Համալ 14.





